

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal “Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ), millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (Ajakohastatud tolliseadustik)”

KOM(2005) 608 lõplik — 2005/0246 (COD)

(2006/C 309/05)

17. jaanuaril 2006 otsustas nõukogu vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklile 95 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses: “Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ), millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (Ajakohastatud tolliseadustik)”

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutava ühtse turu, tootmise ja tarbimise sektsiooni arvamus võeti vastu 31. mail 2006. Raportöör oli hr Burani.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 428. istungjärgul 5. ja 6. juulil 2006 (5. juuli istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 152, vastu hääletas 1, erapooletuks jäi 3.

1. Sissejuhatus: uue tolliseadustiku aluspõhimõtted

1.1 Nõukogu poolt 2002. aastal vastu võetud ühenduse tollialase tegevuskava (“Toll 2007”) üks prioriteete oli kehtiva tolliseadustiku (nõukogu määrus (EMÜ) nr 2913/92) täielik uuendamine, mis on turgude ja tehnoloogia arengu, mitmete lepingute vastuvõtmise ning eelkõige Euroopa Liidu järjekuste laienemiste tulemusel aegunud.

1.2 Täielikult ajakohastatud tolliseadustiku idee tuleneb asjaolust, et vana, endiselt kehtiv koodeks “[...] ei ole kooskõlas nende oluliste muutustega, mis on aset leidnud rahvusvahelist kaubandust ümbritsevas keskkonnas [...] ega tollitöö olemuse muutumisega”. Kõnealune ettepanek on kooskõlas ühenduse poliitikaga — eelkõige siseturu- ja tarbijakaitse põhimõtetega ja Lissaboni strateegiaga — ning loob aluse edasisteks meetmeteks, et viia vastavusse tollisüsteemid ja menetlused ning viia eeskirjad nende koostamisel kooskõlla ühtsete standarditega, mis reguleerivad liikmesriikide infotehnoloogiasüsteeme.

1.2.1 Komisjon usub, et kõnealune meetmete kogum võimaldab kaasata nõukogu e-valitsuse ja “parema õigusloome” algatusi ning saavutada mitmeid konkreetseid eesmärke, sealhulgas ohutuse parandamine välispiiridel, pettuste ohu vähendamine ning ühtsuse suurendamine ühenduse teiste poliitikatega, eelkõige maksundusega.

1.3 Uus tolliseadustik kavandati Lissaboni strateegia raames ja selle eesmärk on muuta Euroopa “atraktiivsemaks investeerimis- ja tööpiirkonnaks”. Koodeks on samuti kooskõlas nõukogu poolt 2003. aasta detsembris heaks kiidetud komisjoni ettepanekutega lihtsa ja paberiteta töökeskkonna loomiseks. Nõukogu ettepanekud leiavad lisaks sellele vastukaja ka otsuse ettepanekus tolli ja kaubanduse paberivaba keskkonna kohta (KOM(2005) 609, 30.11.2005), mille teemal koostas Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee (EMSK) eraldi arvamuse.

1.4 Uude tolliseadustikku lisatud muudatuste näol ei ole tegemist üksnes formaalset laadi küsimustega ega ainuüksi ajakohastamisega — tunduvalt olulisem on tollipoliitika orientatsiooni muutumine. Viimase 20 aasta jooksul on tolliasutuste roll liikunud silmnähtavalt tollimaksu kogumiselt uute päde-

vuste suunas mittetariifsete meetmete rakendamisel, eelkõige on tegu julgeolekuga, illegaalse sissetuleku kontrollimisega, kaubamarkide pettuste, rahapesu, narkootiliste ainete kauplemise vastu võitlemisega, sanitaarmedetega, tervishoiu, keskkonna- ja tarbijakaitsega ning samuti käibemaksu ja aktsiisimaksude kogumisega. Komisjoni dokumendis ei ole julgeoleku ja ohutuse all selgesõnaliselt märgitud täiendavat elementi, mis on kahtlemata osa tolliasutuste rollist — väärtuslik abi, mida nad osutavad relvadega kaubitsemise ja terrorismi vastu võitlemisel. Selle puudujääk väljendub infotehnoloogiasüsteemide puudulikus käsitluses, mida EMSK puudutab allpool punktis 3.1.3.1.

1.5 Täiendav uuendus puudutab elektroonilise andmetöötluse kasutusele võtmist. Praegu kehtivas tolliseadustikus on need menetlused küll ette nähtud ning neid kasutatakse laialdaselt ka peaaegu kõikides liikmesriikides, kuid nende süsteemide kasutamine on nii riiklikele tolliasutustele ega kasutajatele vabatahtlik. Uus tolliseadustik muudab need seevastu kohustuslikuks; see on vajalik samm, et loobuda paberipõhisest menetlusest, mis on eeltoodud punktis 1.3 kirjeldatud paralleelse algatuse teema.

1.6 Uus tolliseadustik on koostatud kooskõlas komisjoni teiste poliitikavaldkondadega ning vastab teostatavuse, läbipaistvuse ja mõju hindamise valdkonnas sätestatud menetlustele. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteel on hea meel märkida, et konsulteeriti asjaomaste kodanikuühiskonna sektoritega, kellest enamus andis koodeksile positiivse hinnangu. Komitee nõustub komisjoniga õiguslike aluste järgimise ning subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtetest kinni pidamise osas, kuid jätab endale õiguse esitada allpool mõningad kommentaarid mõju hindamise suhtes.

1.7 Komisjon kaalus nelja erinevat lähenemist ning otsustas lõpuks lahenduse kasuks, mis näeb ette riiklike elektrooniliste tollisüsteemide aktiivsema koostöö. Komisjoni arvates õigustas seda otsust subsidiaarsuse põhimõtte vajalik järgmine ning ka liikmesriikides täheldatud vähenemine valmisolek aktsepteerida ühte tsentraliseeritud Euroopa süsteemil põhinevat lahendust. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võtab selle asjaoludest tingitud otsuse teadmiseks, märgib aga samas, et viimati

nimetatud lahendus kujutaks endast usaldusväärsemat, lihtsamat ja kasutajale odavamalt lahendust. Mis puudutab subsidiaarsuse põhimõtet, siis oleks see pigem tagasi lükatud Euroopa kui riiklikul tasandil.

2. Üldised märkused

2.1 2004. aasta veebruaris avaldas Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse tolliseadustikku⁽¹⁾, mis sisaldas juba siis uuendusi seoses paberiteta töökeskonna ja välispiiride integreeritud haldamisega. Komiteel on hea meel märkida, et kõnealuses ettepanekus sisaldunud põhimõtted, mida komitee enamasti toetas, on säilinud ka käesolevas ettepanekus ning on saanud konkreetseteks säteteks, mida EMSK taas kord üldjoontes tervitab.

2.2 Uute sätete hulgas väljendub suurem tähelepanu ettevõtjate õigustele ja vajadustele, mis muu hulgas nähtub reast sätetest, mis võtavad arvesse menetluste tagajärjel tekkida võivaid võimalikke kahjusid. Selle lähenemisviisi tõenduseks on nii õigusaktide lihtsustamine kui tollimenetluste ühendamine, praeguse 13 asemel jääb alles kolm põhimenetlust: import, eksport ja erimenetlused. Läbi vaatamise käigus oli võimalik muuta, ühendada või viia rakendussätetesse üle kaks kolmandikku praeguse tolliseadustiku artiklitest, mille tulemusel artiklite arv langes 258-lt 200-le.

2.2.1 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tunnustab komisjoni selle tundliku ja vaeva nõudva töö eest, mille juures komisjon on arvestas siseturu üldiste põhimõtetega ning näitas üles suurt lugupidamist ettevõtjate õiguste ja vajaduste suhtes. Komitee märgib siiski, et rakenduseeskirjade puudumine — mille koostamine on samuti komisjoni pädevuses — jätab hetkel teatud sätete osas õhku mõningase ebakindluse. Seega avaldab komitee soovi, et viivitamatult koostataks ja võetaks vastu uued rakenduseeskirjad.

3. Konkreetsete märkused

3.1 I jaotis: Üldsätted

3.1.1 Artiklis 3 on loetletud ühenduse tolliterritooriumi moodustavate riikide territooriumid. Kõnealune artikkel ei anna alust konkreetsete märkuste esitamiseks, välja arvatud lõikes 3 sisalduv ebakindlus, mille põhjustab järgmine sõnastus: "Teatavaid tollialaste õigusaktide sätteid võib konkreetseid valdkondi reguleerivate õigusaktide või rahvusvaheliste konventsioonide raames kohaldada ka väljaspool ühenduse tolliterritooriumi". Õiguskindluse põhimõtte kohaselt ei või seaduses rääkida "teatavatest sätetest", täpsustamata tekstis või lisas, milliste sätetele on viidatud. Õiguslikust seisukohast lähtudes ja ka läbipaistvuse tagamiseks tuleb sõnaselgelt ja täpselt nimetada, millistele territooriumitele ja õigusaktidele viidatakse. Liigagi

sageli jäävad üldsusele ja ka ekspertidele märkamatuks mitmel puhkul ja mitmel erinevatel viisidel antud vabastused ja erandid, mille puhul on sageli tegu tõeliste konkurentsimoontustega ning need ei ole alati ajutised.

3.1.2 Üldiselt ei anna teabevahetus ja andmekaitse (artiklid 5, 6 ja 7) alust konkreetseteks märkusteks, kuna kavandatavad õigusaktid on kooskõlas tavapärase riiklike haldusorganite poolt tagatud kaitsega kodanike eraelule ja ärisaladustele. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tervitab eelkõige artikli 8 sätteid, mis kohustavad tolliameteid andma teavet tollialaste õigusaktide kohaldamise kohta ning edendama läbipaistvust, tehes õigusaktid, halduseeskirjad ja taotlusvormid ettevõtjatele interneti teel tasuta kättesaadavaks.

3.1.2.1 Erilist tähelepanu väärrib artikli 5 esimene lõige, millega muudetakse kohustuslikuks elektrooniliste andmetöötlusvahendite kasutamine mis tahes andmete, saatedokumentide, otsuste ja teatiste vahendamisel ettevõtjate ning tolliasutuste vahel. Kõnealune säte, mis on täiesti asjakohane ettevõtete ja kutseliste ettevõtjate puhul, võib tekitada raskusi juhul, kui importija (või harvemini eksportija) on eraisik ning mitte ilmtingimata "ettevõtja". Probleem pole sugugi teisejärguline ajal, mil interneti ja posti teel ostetava kauba hulk riikides väljaspool Euroopa Liitu kasvab plahvatuslikult. Komitee võtab teadmiseks, et antud aspekti käsitletakse praegu komitoloogia protseduuri raames ning soovib kaasata eraisikud selgesõnaliselt isikute ringi, kellel on vastavalt artiklile 93 lubatud esitada ülddeklaratsioon. Samuti tuleks muuta artikli 94 sätteid, mis võimaldavad tolliasutustel aktsepteerida impordi ülddeklaratsioonide paberikandjal üksnes erandkorras. Alternatiivina või sellele lisaks võiks uurida võimalust laiendada eraisikutele õigust esitada episoodilisi lihtsustatud tollideklaratsioonide (samuti paberikandjal), mis on sätestatud artiklis 127.

3.1.2.2 Üldisemas plaanis juhib Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee elektrooniliste andmetöötlusvahendite osas tähelepanu uue integreeritud elektroonilise andmetöötlussüsteemi suurtele kuludele. Need kulud tuleb kanda lühikese aja jooksul, samas on märkimisväärne osa kasust (eelkõige kvaliteedi osas) tuntav aga alles keskmises ja pikas perspektiivis. Mõned liikmesriigid näivad juba muretsevat nii kantavate kulude pärast kui ka kohustuse pärast pidada kinni tähtaegadest uute süsteemide rakendamisel. Teised liikmesriigid, eelkõige need, mis on kõige paremini arenenud arvutite kasutamise valdkonnas, arvavad, et oleks kulukas muuta hiljuti kasutusele võetud süsteeme viimaks need kooskõlla ühtse süsteemiga. Komitee tunnistab neid probleeme, mida komisjon ei tohi ignoreerida. Komitee usub siiski, et Euroopa huvides on omada tõhusat ja ajakohast tollisüsteemi ja et see on väärt mõningaid üksikuid ohverdusi, mida oleks ehk võimalik leevendada abi kaudu, mis oleks piiratud konkreetsete ja täpselt sätestatud juhtudega.

⁽¹⁾ ELT C 110, 30.4.2004.

3.1.3 Artiklis 10 sätestatakse, et liikmesriigid peavad tegema komisjoniga koostööd “ühtse säilikute registreerimise ja säilitamise elektroonilise süsteemi väljaarendamisel, töös hoidmisel ja tööle rakendamisel” kõikide ettevõtjate ja antud lubade kohta. Süsteemi olemuse ja toimimisega seotud küsimusi selgitatakse artiklis 194: iga liikmesriik peab ise haldama oma elektroonilise andmetöötluste süsteemi, tagades koostalitlusvõime teiste liikmesriikide süsteemidega vastavalt komisjoni poolt koostöös tolliseadustiku komiteega kehtestatud eeskirjadele ja standarditele. Süsteem on kavas jõustada 30. juunil 2009. aastal. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvates on riiklikel andmebaasidel põhinev süsteem, milles vahetatakse teavet ja uuendusi (kui koostalitlusvõime on tagatud) mitte ainult kulukas vaid ilmselt ka raskesti hallatav. Eelkõige on ülimalt ebatõenäoline, et selline süsteem võiks esitatud ajakava raames reaalselt toimima hakata. Komisjoni mõju hindamises arvestatakse süsteemi rakendamisega kaasnevateks lisakuludeks 40–50 miljonit eurot aastas — arv, mida mitmed eksperdid peavad liiga optimistlikuks.

3.1.3.1 Lisaks sellele sisaldab kavandatava süsteemi projekt (vähemalt esitatud versioon) selget olulist vajakäämist: nimelt puuduvad igasugused viited terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse vastu võitlevate ametkondadele struktureeritud juurdepääsu võimalustele elektroonilistele andmetöötlussüsteemidele, mille puhul arvestatakse loomulikult eraelu ja ärisaladuste kaitse eeskirjadega. Seda aspekti on Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee on korduvalt ja mitmetel puhkudel esile tõstnud. Nõukogu on aastaid rõhutanud vajadust koostöö järele erinevate ametivõimude — kriminaal- ja maksupolitsei, tolli, salateenistuste, OLAFi ja Europol — vahel, kuid kahjuks seni veel märkimisväärselt tulemusteta.

3.1.4 Eriti huvipakkuv on artikkel 11, milles käsitletakse tolliesindajate rolli. Artiklis sätestatakse, et tolliesindaja “teeb tollieskirjades ettenähtud toiminguid ja täidab tollieskirjades ettenähtud formaalsusi”. Seejuures võib olla tegu ettevõtja ja nimel ja tema ülesandel (otsene esindamine) või oma nimel (kaudne esindamine) tegutseva tolliesindajaga. Lõikes 2 sätestatakse ilma igasuguste täpsustusteta, et tolliesindaja registreeritud asukoht peab olema ühenduse territooriumil. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee viitab aga sellele, et sissejuhatavas seletuskirjas märgib komisjon, et “Esindajaid käsitlevaid eeskirju on muudetud nii, et varasemad piirangud on välja jäetud, kuna need ei olnud kooskõlas elektroonilise töökeskkonna ega ühtse turu põhimõtetega.”. Sellest võib järeldada, et tolliesindajatel on ühtne luba (ühenduse pass), mis võimaldab neil toimida kogu ühenduse territooriumil mis tahes ettevõtja nimel, kus iganes ettevõtja see asub. Kõnealune artikkel tuleks uuesti sõnastada ja muuta selgesõnalisemaks, viidates näiteks eraldi eeskirjale registri või loetelu vms loomiseks vastavalt “volitatud ettevõtjatele” kavandatud mudelile, mida käsitletakse alljärgnevas punktis 3.1.5.

3.1.5 Samuti on huvipakkuv volitatud ettevõtja funktsioon (artiklid 4 ja 13–16). Praktikas on tegu ettevõtjaga (harvemini üksikisik), kes võib garanteerida, et on vastutusvõimeline, maksevõimeline ja professionaalne piisavalt kõrgel tasemel, et olla liikmesriikide tollivõimude poolt akrediteeritud, nii et tal on õigus kontrollimise ja protseduuride puhul teatud soodustustele. Komisjon jätab endale artiklist 196 lähtuvalt õiguse täpsemalt kindlaks määrata volitatud ettevõtte staatuse andmise korra. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võtab need sätted teadmiseks, mille selge eesmärk on lihtsustada rahvusvahelist kaubandust ja kaubanduseks soodsa keskkonna loomine. Kuid komitee viitab ka sellele, et palju sõltub selle staatuse andmise tingimustest ja reeglitest, mis takistaksid selle võimalikku kuritarvitamist. Lisaks pole selge, kas volitatud ettevõtjatele antakse tõepoolest ühtne luba ehk “Euroopa pass”.

3.1.6 Otsustavat sammu tollirežiimide ühtlustamise suunas kujutavad endast artiklis 22 sisalduvad sätted, millega kohustatakse liikmesriike (olguigi et suhteliselt ähmases sõnastuses) rakendada ühenduse tollialaste õigusaktide mittetäitmise korral administratiivseid ja kriminaalseid karistusi. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee nõustub täielikult sellega, et selles tundlikus valdkonnas on vajadus ühtlustatud eeskirjade järele. Tulevik näitab kuidas reageerivad liikmesriigid püüdlustele kirjutada neile ette eeskirjad või suunised kriminaalasjade valdkonnas, kus võib oodata vastupanu või vähemalt reservatsioone.

3.1.7 Artiklites 24, 25 ja 26 käsitletakse kaebuste esitamist haldusõiguslike otsuste vastu (artiklis 23 jäetakse välja kohtuorganite tehtud otsused), sätestades selleks kahejärgulise menetluskorra. Esimene järk on tolliasutused ja teine järk on kõrgemalseisev sõltumatu asutuse. Karistuste puhul kehtib üldine põhimõte “*solve et repete*”, välja arvatud siis, kui tollivõimud leiavad, et kaebuse esitajale on tekitatud korvamatut kahju. Komitee võtab rahuloluga teadmiseks sellise mure kodaniku vajaduste pärast.

3.1.8 Artiklis 27 sätestatakse iseenesest mõistetav põhimõte, mille kohaselt võivad tollivõimud teostada igasuguseid füüsilisi, administratiivseid, raamatupidamisega seotud või statistikaalaseid tollikontrolle. Lisaks nähakse ette elektrooniliste andmetöötlustehnikate abil läbi viidud riskianalüüside sisseviimine, “mille eesmärk on määrata kindlaks ja hinnata ohtusid ning välja arendada [...] vajalikud riski vastu võitlemise meetmed”. Seda süsteemi, mille liikmesriigid peaksid rakendama koostöös komisjoniga hiljemalt 30. juuniks 2009. aastal, reguleerivad samuti komisjoni poolt artikli 196 alusel sätestatud eeskirjad. Igal juhul tervitab komitee seda algatust ja loodab, et komisjon on uurinud seda, kas kõik liikmesriigid on nõus rakendama süsteemi, mis eeldatavasti osutub kulukaks ja keeruliselt juhitavaks.

3.1.9 Artiklis 30 vabastatakse tollikontrollidest ja -formaalsustest reisijate salongi- ja registreeritud pagas ühendusesisistel lendudel ja merereisidel, kuid piiramata ohutuse- ja

turvakontrolle ja liikmesriikide sätestatud keeldude või piirangutega seonduvaid kontrolle. See tähendab, et vabastamist kohaldatakse ainult riikides, kus pole sätestatud keelde või piiranguid. Kuna teatud piirangud eksisteerivad alati kõikjal, isegi kui ainult seoses aktsiisimaksuga maksustatud kaupadega, siis on see üldine säte praktikas katteta. Seega jääb kehtima tolliasutuste õigus teostada pidevaid kontrolle nii salongi- kui ka registreeritud pagasile.

4. Jaotised II — VIII: Tolliformaalsused ja -protseduurid

4.1 Jaotistes II — VIII käsitletakse tolliformaalsusi ja -protseduure ning nendes säilitatakse suures osas hetkel jõusoleva tolliseadustiku sisu. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ei soovi neid sätteid üksikasjalikult analüüsida, kuna neid on juba laialtlevitatult käsitletud konsultatsioonide käigus, mis viidi huvirühmadega läbi enne teksti koostamist. Seega piirdub komitee üksnes väheste erilist huvi pakkuvate artiklite kommenteerimisega.

4.2 Artiklis 55 märgitakse, et tollivõlg tekib isegi salakaubaveo ja ebaseadusliku kaubitsemise puhul (määratletud kui “kaubad, mille suhtes kohaldatakse mis tahes liiki impordi- või ekspordikeelde või -piiranguid”); tollimaksud tuleb maksta igal juhul, mis ei piira täiendavate kriminaal- või haldussanktsioonide kohaldamist. Tollivõlast vabastatakse siiski võltsitud raha ja narkootilised ained, mis ei ületa lubatud piiri; seda tüüpi kaubavedu käsitletakse selgelt üksnes kriminaalkuritegudena, välja arvatud juhtudel, kui liikmesriigi õigusaktid nõuavad, et tollimaksud on aluseks rahatrahvide määramisele. Kuigi Euroopa Kohus on teisel arvamusel, ei tohiks komitee arvates tolliametid jääda ilma seaduslikust sissetulekust, mida nad oleksid saanud tollivõla kehtestamise korral — välja arvatud haldus- ja kriminaalkaristused — vähemalt narkootiliste ainete puhul, mille väärtuseks võiks kehtestada vastava turuhinna. Tõsiasi, et narkootiliste ainete importimine on kuritegu, ei muuda asjaolu, et tegu on siiski (illegaalse) impordiga. Teisisõnu, võltsitud raha tollivõlast vabastamise põhjus on arusaadav, ent narkootiliste ainete vabastamise põhjus seda ei ole.

4.3 Vastavalt artiklile 61 võivad tolliasutused volitada ettevõtjat andma üldtagatise oma tollivõlgade katmiseks. Artiklis 64 märgitakse, et üks võimalikest tagatise viisidest on käendaja võetud kohustus, ning artiklis 66 täpsustatakse, et seda võib anda “pank või muu ühenduses akrediteeritud ametlikult tunnustatud finantsasutus”. Antud säte on oluline, sest see tunnistab, et mis tahes pank või finantsasutus mis tahes Euroopa riigist võib anda kehtiva tagatise teise riigi tollile: see on oluline põhimõte, mis juba kehtib, kuid mida sageli praktikas takistatakse erinevates riikides tolliasutuste poolt. Siiski ei ole veel selge, mida peetakse silmas fraaside “ametlikult tunnustatud” ja “ühenduses akrediteeritud” all: komitee arvates on need tarbetud ja eksitavad, sest ühenduse pankadel ja finantsa-

sutustel juba on “Euroopa pass” ning täiendavad täpsustused ei ole vajalikud.

4.4 Tagatiste osas antakse artiklis 83 komisjonile võimalus, jällegi vastavalt artikli 196 menetlusele, võtta meetmed, et tagada “erimenetluse raames” võla tasumine käendajate poolt. Puudub siiski igasugune teave selles osas, mida erimenetlus sisaldab või milline on selle ulatus. Kui see on viide käendaja kohtulikule vastutusele võtmise avaldusele “esimesel taotlusel”, ei ole see kindlasti midagi uut, sest seda tüüpi tagatis juba eksisteerib ning on sätestatud muudes määrustes (nt ELi finantsmäärus). Kui viidatakse siiski muudele põhimõtetele, tuleks neid paremini täpsustada, sest tagatise maksumus varieerub vastavalt riskile ja käendaja kohtulikule vastutusele võtmiseks vajalikele menetlustele.

4.5 Lisaks nähakse artiklis 83 ette, et tollivõlgadele kehtestatakse viivised perioodiks, mis jääb tasumistähtaaja ja võla tegeliku tasumise vahele. Artiklis 84 käsitletakse vastupidist juhtumit — kui tolliasutus on ekspordijale või importijale võlgu. Antud juhuks on sätestatud, et esimese kolme kuu jooksul viivist ei kehtestata. Komitee rõhutab ülimalt selget ja vastuvõetatamatut ebavõrdsust avalike asutuste ja kodanike kohtlemise vahel.

5. IX jaotis: Tolliseadustiku komitee ja lõppsätted

5.1 Kõnealuse jaotise sätted on äärmiselt olulised mõistmaks seadustiku struktuuri ja ulatust. Nurgakiviks on artikkel 196, mis määratleb, et õigusaktide rakendamisel “abistab komisjoni tolliseadustiku komitee, edaspidi “komitee”, mis tegutseb “otsuse 1999/468/EÜ artiklite 4 ja 7” alusel ning “võttes arvesse selle artiklis 8 sätestatut”. Praktikas tähendab see seda, et komisjonil on õigus — ehkki komitee abiga — reguleerida kõiki tolliseadustiku aspekte, kooskõlas tavapärase ühenduse menetlusega. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteel ei ole selles osas vastuväiteid, kuid ta loodab, et vastuvõetud eeskirjad võtavad arvesse kasutajate vajadusi ning on piisavalt paindlikud, et neid oleks võimalik vajalikul ajal ajakohastada kooskõlas tehnikate, tehnoloogia ja kaubandustava arenguga.

5.2 Vastavalt artiklile 196 antud volitustele võib komisjon (artikkel 194) võtta vastu meetmeid, millega sätestatakse:

- eeskirjad ja standardid tollisüsteemide koostalitlusvõime kohta;
- “juhtumid ja tingimused, mille puhul komisjon võib teha otsuseid, millega liikmesriigilt nõutakse otsuse tühistamist või muutmist”;
- “vajaduse korral muud rakendusmeetmed, sealhulgas meetmed, millega ühendus võtab endale kohustusi seoses rahvusvaheliste lepingutega, milles nõutakse tolliseadustiku sätete kohandamist”.

5.2.1 Komisjoni volitused on seega küllaltki laialdased ning hõlmavad õigust ise määratleda (teine taane) juhte ja tingimusi, mille korral liikmesriikidelt võidakse nõuda otsuse tühistamist või muutmist. Komitee märgib, et kui esimese ja kolmanda taandega hõlmatud juhtudel täidab komisjon oma institutsioonilist rolli nõukogu poolt vastu võetud või heaks kiidetud otsuste koordineerimisel ja rakendamisel, siis teise taande puhul kasutab ta oma volitusi tavalisest erineval viisil, ehkki kõiki asjaolusid arvesse võttes võib see olla põhjendatud ning komitee ei ole kindlasti selle vastu.

5.2.2 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee täheldab üldiselt, et otsus teostada kontrolle kodanike poolt tehtud igat tüüpi

tegevuste (k.a ärialsed ja tolliga seotud) üle avaldab mõju vabale kauplemisele ning tuleneb poliitilistest ostustest, mille kohaselt pädevused on jagatud Euroopa Liidu ja liikmesriikide vahel. Komisjon on seejuures loomulikult vastutav nende otsuste ellu viimise eest.

5.2.3 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee loodab, et tolli valdkonnas kavandatud reform ei ohusta vajalikku tasakaalu kaubandusvabaduse ja lõpptarbija turvalisuse vahel, vaid peab silmas tollitöötajate ning importijate ja eksportijate heaks töötava personali professionaalsust.

Brüssel, 5. juuli 2006

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Anne-Marie SIGMUND

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal “Valge raamat: Finantsteenuste poliitika (2005-2010)”

KOM(2005) 629 lõplik

(2006/C 309/06)

1. detsembril 2005. aastal otsustas komisjon vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 262 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses: “Valge raamat: Finantsteenuste poliitika (2005–2010)”

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutava ühtse turu, tootmise ja tarbimise sektiooni arvamus võeti vastu 31. mail 2006. Raportöör oli hr IOZIA.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 428. istungjärgul 5.-6. juulil 2006 (5. juuli istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 152, vastu hääletas 1, erapooletuks jäi 9.

1. Järeldused ja ettepanekud

1.1 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee toetab komisjoni ettepanekut pühendada järgmised viis aastat finantsteenuste sektori dünaamilisele konsolideerimisele, rakendades ja täiendades selleks kehtivaid õigusakte ning vältides samal ajal liigseid reguleerivaid täiendusi ehk nn *goldplatingut*, kuid see peab vastama Lissaboni strateegia vaimule ning arvestama Euroopa sotsiaalmudeli eripäradega.

1.2 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee jagab seisukohta, et järelevalveasutuste rolli ja tööd tuleb hoolikalt hinnata ning kooskõlas Lamfalussy protsessi kolmanda tasandi komiteedele kehtestatud sätetega edendada koordineerimist nii hästi kui võimalik.

1.2.1 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee on arvamusel, et praegusel hetkel on veel vara luua **Euroopa Liidu ühtne järelevalveasutus**, mis võiks tulevikus kaasa aidata turgude

integreerimisele. Komitee peab hetkel seevastu kasulikuks teha Euroopa ametkondadele ettepanek **peajärelevalveasutuse** nimetamiseks, mis asub emaettevõtte asukohariigis ning mille ülesandeks oleks teostada kontrolli ka teistes liikmesriikides asuvate tütarettevõtete ja sidusuühingute üle. Eelised, mida selline korraldus tooks üleeuroopalistele ettevõtetele ja tarbijatele, on ilmselged.

1.3 Finantstehingute tõhususe parandamine paneb aluse finantstegevuste poolt majandusele avaldatava mõju kasvule (majanduse rõhu nihkumine finantstegevustele). Nimetatud nähtuse tulemuseks on see, et finantssektoris avaneb märkimisväärtne majanduslik ja tööhõivele oluline arengupotentsiaal, mis võib aga mõjuda majandusele üldiselt negatiivselt. Osanike vara väärtusel (*shareholders value*) põhinevate väätpaberiturgude tugevus võib minna vastuollu majandusstrateegiatega. Ettevõtete juhtorganitel lasuv äri- ja finantsiline surve võib pikas